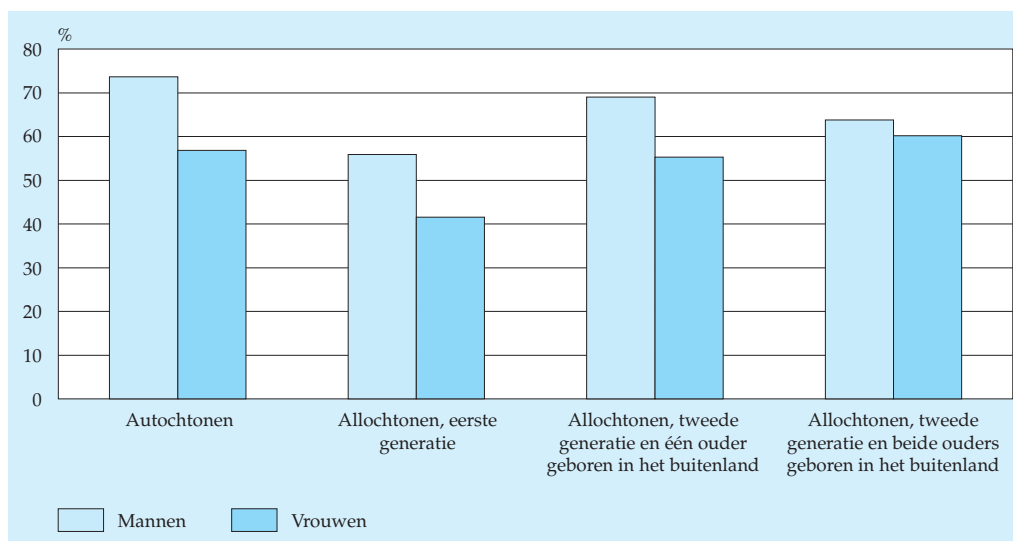

9. Werknemers en bedrijfstakken

Niet-westerse allochtonen hebben minder vaak een baan als werknemer vergeleken met autochtonen. De positie van de tweede generatie is gunstiger dan die van de eerste generatie. Dit geldt vooral voor de allochtonen met één buitenlandse ouder. Deze groep wijkt nauwelijks af van de autochtonen. In verhouding werkten niet-westerse allochtonen vaak bij uitzendbureaus, schoonmaakbedrijven en, de tweede generatie, in de detailhandel. De niet-westerse tweede generatie met één in het buitenland geboren ouder lijkt qua bedrijfskeuze grotendeels op autochtonen.

In het najaar van 2000 waren er ruim 6,8 miljoen werknemers met een of meer banen. Ruim 8 procent van alle werknemers was westers allochtoon en ruim 7 procent niet-westers allochtoon. Ten opzichte van 1999 is het aandeel niet-westerse allochtonen licht toegenomen. Deze groei kwam voor in alle bedrijfstakken en bedrijfsklassen.

9.1 Werknemersaandeel naar herkomstgroepering en geslacht, 2000

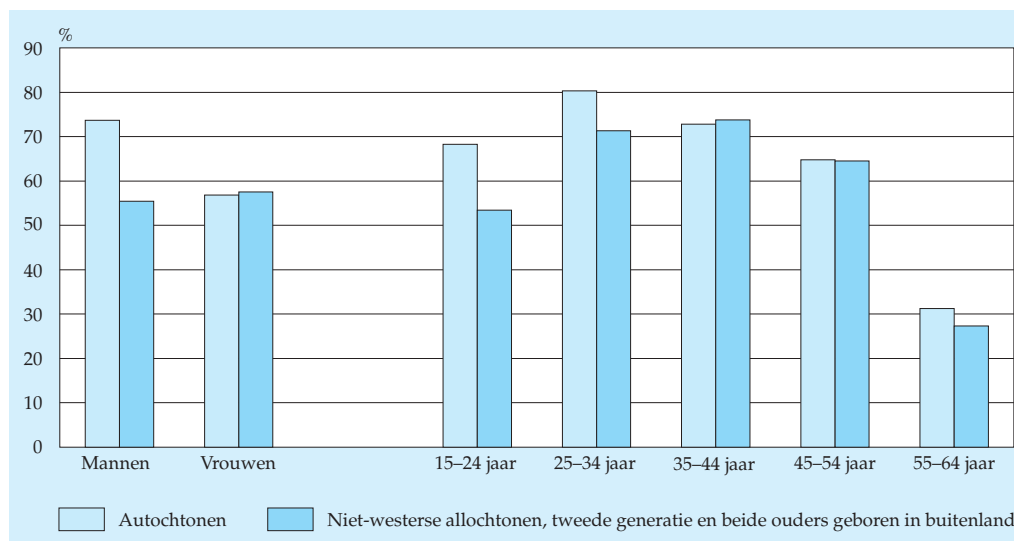
Werknemers

Werknemers zijn in Nederland woonachtige personen met een baan in loondienst. In dit artikel is als leeftijdsafbakening uitgegaan van 15–64 jaar. De peildatum is de laatste werkdag in oktober. Het aantal banen is hoger dan het aantal personen met een baan omdat een persoon meerdere banen kan hebben. In deze analyse zijn alle banen verwerkt waarvoor loon is betaald. De verhouding tussen het aantal werknemers en de bevolking in een groep wordt aangeduid met werknemersaandeel. Het werknemersaandeel wijkt af van de arbeidsparticipatie. Deze laatste gaat uit van de verhouding tussen het aantal mensen met betaald werk van twaalf uur of meer per week en de bevolking. Zelfstandigen tellen hierbij dus mee, terwijl mensen met betaald werk van minder dan 12 uur niet meetellen. Juist vanwege de kleine baantjes is het werknemersaandeel van jongeren van 15–24 jaar hoger dan de arbeidsparticipatie.

Tweede generatie heeft vaker baan

Niet-westerse allochtonen telden in 2000 relatief minder werknemers dan autochtonen: het verschil was ongeveer 15 procentpunten. Bij vergelijking van allochtonen naar generatie had de eerste generatie allochtonen in verhouding een laag percentage werknemers. Het lag 15 tot 20 procentpunten lager dan bij de autochtonen. Daarentegen had de tweede generatie allochtonen van wie één van de ouders geboren is in Nederland, voor bijna iedere leeftijdsgroep een vergelijkbaar percentage werknemers als autochtonen.

9.2 Werknemersaandeel tweede generatie niet-westerse allochtonen naar geslacht en leeftijd, 2000

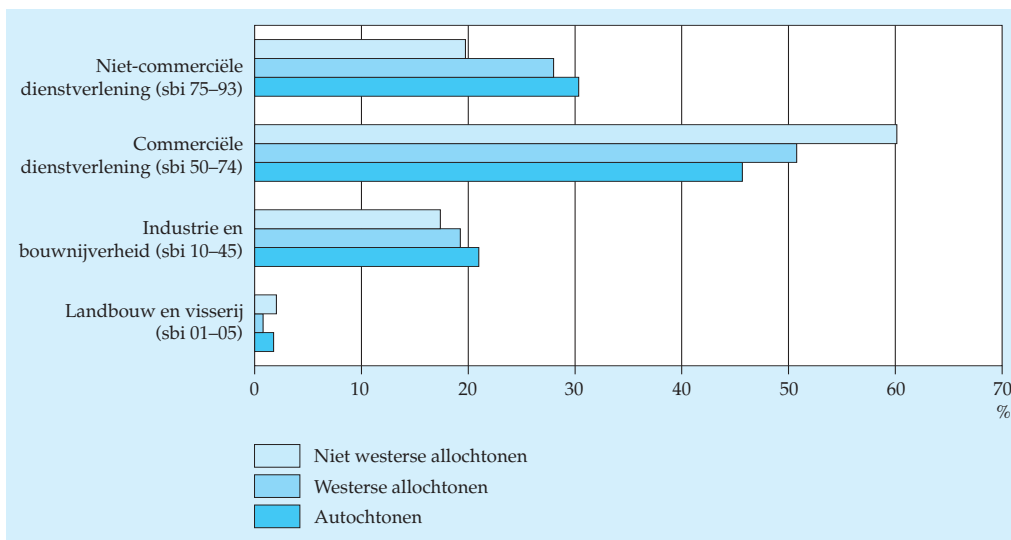

Bij de tweede generatie niet-westerse allochtonen van wie beide ouders geboren zijn in het buitenland, hadden de mannen minder vaak een baan dan autochtonen. Voor de vrouwen in deze groep was het aandeel werknemers hoog en gelijk aan dat van de autochtonen. In deze groep allochtonen hadden vooral personen onder de 35 jaar een lager aandeel werknemers dan de autochtonen. Boven de 35 jaar hadden de niet-westerse allochtonen met beide ouders uit het buitenland, een even groot aandeel werknemers als autochtonen.

Zakelijke dienstverlening populair

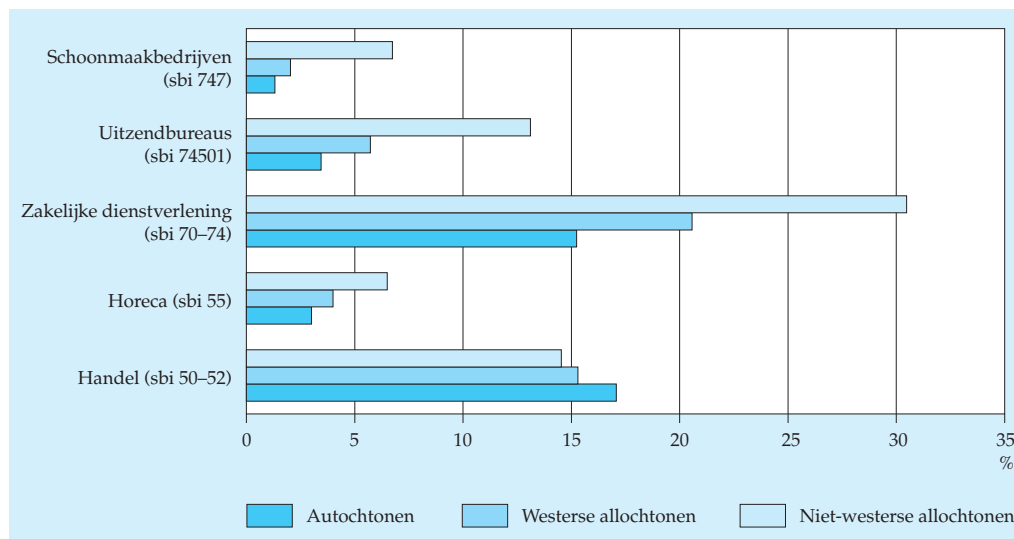
De horeca en zakelijke dienstverlening zijn bedrijfstakken waar veel allochtonen werken. In de zakelijke dienstverlening werkte in 2000 ruim 15 procent van de autochtonen en 25 procent van de allochtonen. Van de niet-westerse allochtonen was dit zelfs meer dan 30 procent. Binnen de zakelijke dienstverlening zijn het vooral de uitzendbureaus en schoonmaakbedrijven waar deze verschillen optreden. Van de autochtone bevolking werkte nog geen 4 procent bij een uitzendbureau. Van de niet-westerse allochtonen was dit 13 procent. Bij de schoonmaakbedrijven was dat respectievelijk 1 en 7 procent.

9.3 Aandeel van herkomstgroeperingen in sectoren, 2000

Ook in de landbouw en visserij en de voedings- en genotmiddelenindustrie werkten niet-westerse allochtonen in relatief grotere aantallen. Daarentegen werkte in 2000 minder dan 3 procent van de niet-westerse allochtone werknemers in de bouwnijverheid. Bij de autochtonen was dat 6,5 procent. In de industrie en handel is het verschil tussen autochtonen en allochtonen gering. Overheid, onderwijs en zorg waren in 2000 minder populair bij de niet-westerse allochtonen. Waar van de autochtonen 27 procent in deze sectoren werkte, was dat van de niet-westerse allochtonen 17 procent.

9.4 Aandeel van herkomstgroeperingen in enkele bedrijfstakken commerciële dienstverlening, 2000

Van de niet-westerse allochtonen met een baan werkte in 1999 nog ruim 15 procent bij een uitzendbureau, in 2000 was dat 2 procentpunten minder. De verklaring is, dat in vergelijking met 1999 er 4 duizend werknemers in de zakelijke dienstverlening minder werken. In Nederland zijn er van 1999 op 2000 echter 132 duizend werknemers bijgekomen. Het aandeel van de werknemers in de zakelijke dienstverlening (waaronder de uitzendbureaus vallen) is dus lager geworden, en dit was zowel het geval voor de autochtonen als voor de allochtonen. Ook de niet-westerse allochtonen vonden vaker een baan in een andere bedrijfstak. Zo zijn ze meer gaan werken in de niet-commerciële dienstverlening.

Niet-westerse tweede generatie vaak werk in detailhandel

Van de niet-westerse allochtonen van de eerste generatie werkte 13 procent bij een uitzendbureau. Van de niet-westerse allochtonen van de tweede generatie met twee ouders geboren in het buitenland was dit zelfs 17 procent, dat is vijf maal vaker dan autochtonen. Een nog groter deel van deze groep, namelijk 21 procent, werkte in de detailhandel, vooral in warenhuizen en supermarkten. Dit is ruim twee maal vaker dan autochtonen. Allochtonen in de zakelijke dienstverlening, die niet bij een uitzendbureau of schoonmaakbedrijf werken, waren in 2000 in dienst bij onder andere verhuurbedrijven, bewakingsdiensten en computerservice- en informatietechnologiebureaus.

Van de allochtonen uit voormalig Joegoslavië werkte een relatief groot aandeel voor een uitzendbureau of in de metaal- en elektrotechnische industrie. Dat is een twee tot drie maal zo groot aandeel als in de groep autochtonen. Van de allochtonen uit Afghanistan, Irak en Somalië komt een zeer groot aandeel van de werknemers terecht bij een uitzendbureau. Van de Somaliërs was dit in 2000 zelfs 44 procent. Relatief veel van de allochtonen uit Afghanistan, Irak en Iran hebben een baan in de horeca. Afghanen werken ook relatief vaak in de detailhandel. Van de allochtonen uit Iran werkte in 2000 een relatief groter deel in de gezondheidszorg.